

WSPOMNIENIE
o prof. dr. hab. Józefie Dzieżycu
(1921-2000)

W dniu 22 grudnia 2000 roku zmarł w wieku 79 lat prof. dr. hab. inż. Józef Dzieżyc, emerytowany profesor zwyczajny Akademii Rolniczej we Wrocławiu, doktor honoris causa Akademii Rolniczej w Lublinie, założyciel i wieloletni kierownik Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska, prodziekan Wydziału Melioracji Wodnych, prorektor i rektor wrocławskiej AR.

Józef Dzieżyc urodził się 14 marca 1921 roku w Kazuliszkach w województwie nowogródzkim w rodzinie rolniczej. Do gimnazjum ogólnokształcącego, liceum pedagogicznego i następnie rosyjskiej szkoły średniej uczęszczał w stolicy swego rodzinnego powiatu Szczuczynie Nowogródzkim. Podczas okupacji niemieckiej pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej rok w polskiej, a następnie w białoruskiej. Od 1942 rok w ZWZ - AK w obwodzie Szczuczyn Nowogródzki. Jako żołnierz 7 batalionu „Ponurego” 77 pułku piechoty AK uczestniczył m.in. w rozbrojeniu żandarmerii i policji w Wasiliszkach i Szczuczynie, w akcji „Burza” i „Ostra Brama”.

Latem 1946 przyjechał do Wrocławia, gdzie studiował na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki uzyskując w 1951 roku dyplom magistra inżyniera nauk agrotechnicznych w zakresie uprawy roli i roślin. Od 1951 roku zaczął pracować na stanowisku asystenta w Katedrze Ogólnej Uprawy Roli i Roślin Wydziału Rolniczego WSR, przechodząc następnie we wrocławskiej uczelni rolniczej wszystkie szczeble kariery naukowej. Tytuł naukowy i stanowisko profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych został Mu nadany przez Radę Państwa w 1964, a tytuł profesora zwyczajnego w 1973 roku.

Prof. Józef Dzieżyc dążył do rozwoju zespołowych i interdyscyplinarnych badań naukowych zarówno stosowanych jak i podstawowych. Zorganizował dwie stacje doświadczalne nawadniania roślin w Swojcu i Samotworze, gdzie od 1962 roku prowadzi się badania z zakresu technologii i efektywności nawadniania deszczownianego, sterowania nawadnianiem za pomocą różnych metod, gospodarki wodnej roślin i gleby, współdziałania czynników przyrodniczych i antropogenicznych w kształtowaniu żyzności gleby i plonowania roślin.

Całość dorobku naukowego prof. Dzieżycyca liczy ponad 250 prac w tym 163 publikacje naukowe, 45 podręczników, książek i skryptów oraz 52 publikacje popularno-naukowe. Wyniki jego badań były referowane na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych na 15 sympozjach organizowanych lub wspó-

łorganizowanych przez Katedrę Rolniczych Podstaw Melioracji. Prof. Dzieżyc ma także znaczące osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej. Pod Jego kierownictwem sześć osób pomyślnie zakończyło przewód doktorski, a siedem - przewody habilitacyjne.

Prof. Dzieżyc ma wielkie zasługi na polu organizacyjnym, pełnił bowiem liczne funkcje kierownicze na uczelni i w środowisku naukowym. Był kierownikiem Katedry Rolniczego Użytkowania Terenów Zmeliorowanych na Wydziale Melioracji Wodnych, kierownikiem Ośrodka Postępu Technicznego w Rolnictwie, a następnie dyrektorem Instytutu Rolniczych Podstaw Melioracji. W latach 1962-1965 był prodziekanem Wydziału Melioracji Wodnych, do 1965 roku prorektorem ds. RZD, a w latach 1969-1972 prorektorem ds. nauki. W roku 1981 został wybrany na stanowisko rektora AR i funkcję tę pełnił do pierwszych dni stanu wojennego.

W ciągu 40-letniej działalności naukowej prof. dr hab. Józef Dzieżyc brał aktywny udział w pracach wielu komitetów PAN, towarzystw i rad naukowych przy instytutach m.in.: Sekcji Sudeckiej w Komitecie Zagospodarowania Ziemi Górskich, Komisji Mechanizacji, Nawożenia Gleb, Siewu i Zbioru w Komitecie Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Komisji ds. Podniesienia Żyzności i Zagospodarowania Gleb Lekkich; Zespołu Gospodarki Wodnej Roślin w Komitecie Hodowli i Uprawy Roślin (przewodniczący), Komitetu Techniki Rolniczej, Komitetu Melioracji, Łąkarstwa i Torfoznawstwa, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Międzynarodowej Komisji Techniki Rolniczej (CJGR), Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych, Komitetu Nagród Państwowych przy Prezesie Rady Ministrów.

W okresie swej 40-letniej pracy na Uczelni Prof. Dzieżyc otrzymał 9 nagród ministra oraz 15 indywidualnych i zespołowych nagród JM Rektora Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Senat Akademii Rolniczej w Lublinie nadał Mu najwyższą godność akademicką tytuł Honoris Causa Doctoris.

Prof. dr hab. Dzieżyc posiada również szereg odznaczeń państwowych, resortowych i regionalnych oraz tytuły honorowe: Odznakę Tysiąclecia, 1966 r., Złoty Krzyż Zasługi, 1970 r., Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1973, Tytuł honorowy „Zasłużony Nauczyciel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, 1979, Medal „Za zasługi dla Akademii Rolniczej”, Medal Wojska po raz 1 i 2, Londyn, 1948 r., Honorowa Odznaka Żołnierza AK Okr. „Now”, 1984 r., Krzyż Armii Krajowej, Londyn, 1990 r., Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, 1991 r.

Odszedł od nas wybitny uczony i pedagog, człowiek wielkiego umysłu i dobroci, wychowawca wielu pokoleń młodzieży akademickiej, pozostawiając po sobie żal i smutek wśród przyjaciół i współpracowników.

PL ISSN 0860 – 40088

POLSKIE TOWARZYSTWO NAUK AGROTECHNICZNYCH
POLISH SOCIETY OF AGROTECHNICAL SCIENCES
ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕСТВО АГРОТЕХНИЧЕСКИХ НАУК

FRAGMENTA AGRONOMICA

KWARTALNIK
NR 2(70)
ROK XVIII

2

2001

PUŁAWY 2001